

wordt de wet te kennen," de vergunningen voor de invoer van grondstoffen en de productie van bepaalde voor de export bestemde goederen, de distributie, de prijsbeheersing, de loonstop, alles wordt geïdealiseerd, door de pers, de radio, de autoriteiten. Maar iedereen gevoelt, dat hij eenling is, dat hij zich onderwerpen moet, dat hij machteloos is, dat heden zijn bestaan nog verzorgd is, maar dat het morgen afgelopen kan zijn met zijn bestaanszekerheid en dat wanneer de vriendelijke blikken van de grote goden verstarren en overgaan tot een toornig aanzien, nood en leed zijn deel kunnen zijn.

Zo lopen allen in de tredmolen van het winzuchtige kapitalisme, zonder zelfvertrouwen, zonder perspectief, zonder moed.

Dan ontstaat de wanhopige gedachte aan één of andere heilige kracht, buiten hem zelf; onze lieve heer en het hierna-maals; of een aardse übermens die werkelijk het goede, de welvaart, de vrede, de bestaanszekerheid brengen zal, wanneer men hem de macht in handen zou geven. Maar men kan geen macht geven; die men zelf niet bezit en men kan geen macht uitoefenen, die men weg geeft.

Anderen, die dit inzien, vervallen tot pessimisme. Zij gevoelen hun onmacht om zich te verzetten en missen kracht en kleur in hun leven.

Waar gaan wij heen? Is er dan geen ander perspectief dan dit sombere?

Het is er zeker. Ongetwijfeld is de tendens van het kapitalisme, alles wat zwakker is te vergruizelen, en tot dood materiaal te maken. De tendens is onmiskenbaar, allen vermalen tot gedwee en verzetloos materiaal. Maar op één punt, voor één klasse is het moderne kapitalisme daartoe niet in staat. Op dat ene punt, slaan al zijn pogingen gaandeweg in hun tegendeel over.

Die pogingen, de pogingen uitgeoefend op de arbeidersklasse, vinden geen individuele mens tegenover zich. Het kapitalisme heeft in dit opzicht zijn wederstrevende kracht gevonden, zijn „doodgraver" zeiden Marx en Engels. Het voegde de miljoenen arbeiders in de bedrijven bijeen, het gaat daar nog steeds mee door er het kan die miljoenen niet allen aanvatten als enkelingen. Dat gaat wel buiten het bedrijf waar zij als enkelingen staan. Maar in het bedrijf treft elke slag het totaal, de hele gemeenschap. Men kan pogen te verdelen en te heersen, maar uiteindelijk moet men het geheel van de arbeidersgemeenschap in de bedrijven treffen.

Daarom is de arbeidersklasse, daarom is de klassenstrijd, niet alleen het middel tot verweer voor de arbeiders zelf, maar die klasse is ook de enige mogelijkheid om het sombere perspectief te doorbreken.

Zij kan dat alleen, wanneer haar strijd uitgroeit tot een verzet tegen de gehele orde. Zij moet de kracht zijn, die aan de grondslagen van het kapitalistische stelsel, de beheersing van de productiemiddelen door de heersende klasse, een einde maakt en dus haar eigen arbeidsmiddelen zelf in handen neemt en houdt.

DE AANVAL IS BEGONNEN

Minister Lieftinck heeft in de Eerste Kamer vorige week weer onheilspellende versoberingen aangekondigd.

„We moeten ons eindelijk eens gaan realiseren dat we arm zijn geworden en dat we ons levensniveau zullen moeten gaan verlagen", vertelde ons even tevoren Mr. tSteenbergh in de katholieke Maasbode. Realiseren, dat betekent zoveel, als beschikken over voldoende realisme, om zich iets naar werkelijkheid te kunnen indenken. Zou die meneer Steenbergh werkelijk over zoveel realisme beschikken? We kunnen ons dit moeilijk indenken, gezien het feit, dat hij en zijn soortgenoten zich ten zeerste beijveren om op allerlei manieren te trachten de arbeidersgezinnen steeds meer ondragelijke lasten op de schouders te leggen.

Maar goed, laten we de methode van mr. Steenbergh overnemen en trachten ons eens te realiseren wat er nu precies gaande is. Tot welke conclusie komen we dan? Er is oorlog geweest, we hebben een vijfjarige bezetting doorgemaakt, tengevolge waarvan veel gestolen en veel vernietigd is. Kapitaalverlies dus, véroorzaakt weliswaar door verschillende oorzaken, doch inderdaad verlies. Dat verlies moet weer worden ingehaald en wel zo spoedig mogelijk. Want zonder kapitaal kan niet geproduceerd worden en zonder voldoende kapitaal kan niet voldoende winst worden gemaakt. Dus moeten we zuiniger gaan leven om weer kapitaal te kunnen sparen; ons levenspeil moet dus omlaag.

En hier zijn we aan het punt gekomen, waar

Dit inzicht alleen en hier zijn we weer teruggekeerd tot de aanhef van dit artikel, geeft de werkelijke communist de moed in dit leven te staan, hoopvol, strijdend en dierend.

Hij weet, dat het hier niet alleen geldt het verzet tegen het machteloos uitgebuit worden van zijn klasse, maar dat in die strijd voor alle mensen de toekomst ligt uit het sombere heden; de weg tot een werkelijke samenleving voor allen.

Onder dit hoofd komt in het eerste nummer van Raden-communisme, uitgave van de Groep van Radencommunisten in Nederland, een artikel voor, waar wij enige kanttekeningen bij willen maken.

Nadat hierin de positie is geschilderd, waarin de arbeidersklasse zich na twee wereldoorlogen bevindt, worden richtlijnen voor de strijd aangegeven, onder het hoofd „Het karakter der komende massabewegingen".

„Het is onvermijdelijk, dat de arbeiders op de duur tegen dit eenheidsfront van kapitaal en oude arbeidersbeweging... in verzet komt. Maar deze strijd is ontzaglijk moeilijk, omdat iedere beweging de hele in de staat samengebalde macht tegenover zich vindt. Daarom bieden alleen zeer grote bewegingen enige strijdkansen. Hieruit volgt tegelijk dat de komende strijd zich in hoofdzaak niet op de arbeidsvoorwaarden in de afzonderlijke beroepen kan richten."

Wij hebben hier twee woorden onderstreept, omdat de inhoud van deze zin aan duidelijkheid te wensen over laat. Wij zouden namelijk willen vragen: „Wat heeft de schrijver met komende strijd op het oog? Bedoelt hij iets dergelijks als de stakingsbewegingen, die wij pas in Frankrijk gezien hebben, of heeft hij een hogere trap der bewegingen op het oog? In het laatste geval is het een overbodig constateren, want een strijd, die zich niet meer in hoofdzaak op de arbeidsvoorwaarden richt is vanzelf sprekend een beweging op een hoger niveau en het zou een tautologie zijn, te beweren, dat deze zich niet op de arbeidsvoorwaarden in de afzonderlijke beroepen kan richten. We moeten dus aannemen, dat bedoeld worden, bewegingen zoals we die enige weken geleden beleefd hebben in Frankrijk.

„Dat het echter niet kan, dat deze bewegingen in hoofdzaak op de arbeidsvoorwaarden gericht

ons realisme en dat van de heer Steenbergh zich scheiden. Ons realisme laat ons zien miljoenenwinsten voor een betrekkelijk kleine bovenlaag. Voor hen geldt geen inkomensstop. Hun levenspeil behoeft niet omlaag geschoefd te worden. Hun linnenkasten zijn nog behoorlijk gevuld. Zij kennen geen kledingvraagstuk.

DE WEDEROPBOUW MISLUKT.

„De armoede zal gelijkelijk onder ons allen worden verdeeld"; het is misschien vervelend om steeds weer op deze regeeringsuitspraak terug te moeten komen. Ze komt ons echter steeds weer in de herinnering en men dwingt ons er telkens weer op terug te komen. „Wederopbouw!" Ga eens een kijkje nemen in de door het oorlogsgeweld het ergst getroffen gebieden. Hoeveel tienduizenden arbeiders huizen er nog in huizen, die de naam van woning niet eens verdienen? Wel zijn de heren aannemers er beter van geworden. Kijk eens rond in Rotterdam hoe het kostbare voor de opbouw bestemde materiaal wordt gebruikt voor de bouw van trotse, imponerende bankgebouwen en luxe hotels. Het bouwen van arbeiderswoningen is te duur, de winst gering. Bankgebouwen en luxe hotels leveren altijd hun winst, zijn een prachtig beleggingsobject en dus bouwen men bankgebouwen en hotels en geen of weinig arbeiderswoningen.

STIJGENDE WERKLOOSHEID EN D.U.W.

Het aantal werklozen stijgt met de dag. De elektrische apparatenfabriek van Waldorp in Den Haag zet zonder behoorlijke opzeggetermijn grote aantallen arbeiders op straat. Materiaalgebrek heet dat. Zo gaat het ook bij de Zuid Hollandse Bierbrouwerij. Een grote glasfabriek in Schiedam, een der weinigen waar de voor de wederopbouw zo benodigde ruiten worden vervaardigd, zet het overgrote deel van haar talrijk personeel op straat. Motief, de glasoven is doorgebrand en er is geen materiaal om die te herstellen.

Ook in andere bedrijven staat men weer grif gereed met de woorden: „en anders donder je maar op". Volgens het Centraal Bureau voor Statistiek waren er op 31 Dec. '47 al weer plm. 74.000 arbeiders in ons land, die of geheel werkloos waren, of in de werkverruiming tewerk wa-

ren gesteld. Wat natuurlijk allebei hetzelfde is. Bij zijn ontwerp werkloosheidsverzekering lichtte min. Drees toe, dat de te verwachten „normale" werkloosheid niet gering geschat moest worden. En inderdaad, daarin zijn we het met min. Drees eens. De minister noemt het cijfer van 6% normale werklozen, hetgeen dus betekent plm. 110.000 werkloze arbeiders. Langzaam maar zeker groeit het leger der werklozen in die richting. De nu afgesloten achter ons liggende periode was in dit opzicht een abnormale. Immers, de meeste arbeiders konden toen aan iedere vinger een patroon krijgen. Door verschillende oorzaken, mede door de oorlog in Indonesië, ontbrak het reserveleger van „normale" werklozen. Dus moest er zo spoedig mogelijk weer zo'n reserveleger gekweekt worden, dat bovendien een uitstekend hulpmiddel is om de lonen te drukken. Het vroegere spel van vraag en aanbod hoe ook ten dele opzij gezet, moet op dit punt worden bevorderd. En een werkloze, die reeds enige tijd van de geneegen van sociale voorziening of nog erger van de D.U.W. geprofiteerd heeft, is licht bereid om voor een tiende minder te werken dan zijn buurman, die nog niet zo bevoorrecht is geweest. Min. Drees heeft aanwijzingen gegeven door te zeggen, dat door energie op treden gezorgd zal moeten worden, dat er geen werkschuheid ontstaat. Dat geldt weliswaar voor de uitvoering van het nieuwe ontwerp, doch het klappen met die zweep kent men nu al reeds.

Komt een arbeider momenteel zonder werk, dan komt hij in de overbruggingssteun, tenminste wanneer hij aan kan tonen, dat hij daar recht op heeft. Hij krijgt dan 80% van de norm. Hoe hoog die norm is en wie deze bepaalt, komt hij niet te weten. Gevolg, een volkomen willekeurige onderneming, die voor iedere groep weer anders ligt. Is hij dan een week of drie, vier in het genot van deze „ondersteuning", te weinig om van te leven en te veel om dood te gaan, dan wordt hij opgeroepen voor de D.U.W.

Afgezien nog van de behandeling, die verdacht veel lijkt op de voor-oorlogse werkverschaffing, is het f 19, f 20 tot f 22 per week, waarmee men volwassen arbeiders naar huis durft te zenden. Er zijn er zelfs nog met minder en als het een regenperiode is, dan is het helemaal om te huilen. Wij spraken er één, die met hard ploeteren met f 28,— naar huis kwam. Maar voegde hij er tegelijkertijd aan toe, „daar moeten we thuis met z'n achten van rondkomen".

Het verzet der arbeiders.

Is het wonder, gezien in het licht van deze verhoudingen en voorspellingen, dat er een geest over de arbeiders vaardig wordt van „wat kan het ons verdommen"? Want niet alleen, dat hun lonen laag zijn en de prijzen hoog. De prijzen van de meest noodzakelijke levensbehoeften worden nog steeds hoger. En de tendens, die in de verschillende regeeringsmaatregelen besloten ligt, is deze te lage lonen nog steeds verder verlagen. Bij de textielarbeiders waren het de toeslagen op het loon, die als zijnde „zwart", niet langer betaald mochten worden. Bij de stucadoors waren de tarieven te hoog en moesten verlaagd worden. Hetzelfde staat de andere takken in het bouwbedrijf te wachten en ook de metaalbewerking hebben nog wijziging van hun tarieven te goed. Daartegen kwam en komt nog steeds uit de rijen der gedupeerde arbeiders verzet. Hoevele malen voerden de havenarbeiders al met actie tegen de te lage lonen? Het mocht hen niet veel baten, nog steeds zijn de voorwaarden slecht en de lonen te laag. De arbeiders van de Deventer meelfabrieken streden in een langdurige en heftige strijd voor hun recht op een enigszins behoorlijk bestaan. Zij verloren deze strijd ondanks grote strijdbereidheid. De textielarbeiders kwamen insgelijks tegen de afbraak van hun levenspositie in verzet. Ook zij verloren uiteindelijk hun ongelijke strijd. De arbeiders van de meelfabrieken „Holland" en „Ceres" staan in hun strijd eensgezind naast elkander. Te vrezen valt, dat ook zij tevergeefs strenden. De bouwarbeiders en metaalbewerking gorden zich nu ten strijd en tenzij zij andere en betere strijdmethoden weten toe te passen, voorspellen wij ook hen een zeer moeilijke en zware tijd. De Rotterdamse kolenwerkers waren enige weken in staking eveneens om een verhoging van hun lonen. Hun strijd was echter verre van eensgezind. Eén combinatie, de Ver. Brandstoffenhandel, betaalt een toeslag van f 5,— per week. De daar werkzame arbeiders zagen dit als loon en weigerden daarom tot op heden zich bij hun stakende makkers aan te sluiten. De Unie ging als vanouds heftig tegen ongeorganiseerde conflicten te keer, wist daarbij de steun van de rijksbemiddelaar achter zich en onderhandelde over de afsluiting van een C.A.O. voor f 44.76 per week. Zij verweet de stakers, dat hun strijd de oorzaak is, dat een landelijke overeenkomst niet tot stand kan komen, daar de partijen, han-

gende het conflict, niet over een definitieve C.A.O. willen onderhandelen. Tenslotte hebben de arbeiders op grond van dit laatste hun actie tijdelijk beëindigd.

„Wat kunnen ze doen?" De reactie heeft dus de aanval met alle oirbare en niet oirbare doch vooral „democratische" middelen ingezet. Het levenspeil moet omlaag, ondanks alle verzet daartegen. En de aanval lijkt te zullen slagen, in weerwil van de bij alle arbeiders aanwezige strijdwil.

Natuurlijk, strijd en nog eens strijd zal de opmars van de reactie kunnen stuiten. Doch we moeten deze strijd met andere en betere middelen gaan voeren. Met opzet hebben we de verschillende acties van de onderscheidene categorieën de revue laten passeren. Daarbij lieten we zien, dat de arbeiders de strijd niet geschuwd hebben en niettemin verloren. Dit moet toch een oorzaak hebben?

De reactie heeft haast met haar program „het omlaag schroeven van het levenspeil". Doch weer niet zo'n haast, om daarbij niet met overleg te werk te gaan. Ze zet haar aanval niet op alle fronten tegelijk in, doch verdeelt deze over verschillende fronten en tijdstippen. Beurtelings neemt ze de havenarbeiders, meelfabriekarbeiders, metaalbewerking en bouwvakken onder handen. En de arbeiders zijn helaas nog zo ondoordacht om telkens weer in het valletje te lopen. Een nog werkende textielarbeider heeft immers niets met een stakende bouwvakarbeider uitstaande en omgekeerd. Zo is blijikbaar de redenering, hoewel natuurlijk wel voldoende solidariteit aanwezig is om de stakende mede-arbeiders geldelijk te steunen. Dit heeft de achter ons liggende periode wel bezwezen.

Op deze wijze komen we er echter nooit. We zullen het inderdaad anders en beter moeten doen. Zoals we het nu doen en gedaan hebben, bereiken we als enig resultaat dat we stuk voor stuk, bedrijfstak na bedrijfstak afgeslacht worden. Dit moet en kan veranderen. We zullen tot het juiste inzicht moeten komen, dat de strijd van de textielarbeider, bouwvakarbeider, enz., ook onze strijd is. We zullen moeten leren zien, dat alle aanvallen slechts een onderdeel zijn van het grote aanvalsplan, de aanslag op het levenspeil der arbeidersklasse. Tegen het aanvalsplan der reactie zullen we het vast aaneen gesloten strijdfrent van de arbeidersklasse moeten plaatsen.

ZOMERKAMP 1948

van 7 tot 14 Augustus.

Kameraden,

Ondanks de drukkende omstandigheden waaronder velen van ons leven, zal het eerste bericht betreffende het Spartacus Zomerkamp te Putten wel met genoeggen zijn ontvangen.

Ongetwijfeld leeft in velen nog de herinnering van het buitengewoon goed geslaagde kamp van 1947.

Wij kunnen jullie verzekeren dat het komende kamp zeer zeker nog beter zal lopen dan verleden jaar en wel alleen al door het feit, dat wij bij Ali en Evert Boom in het „Plankenhuis" gewoon in pension gaan. Dus alles wordt verzorgd. En hoe... daarover de volgende keer meer. Rest alleen nu nog even te vertellen dat er niet meer dan 90 personen mee kunnen, dus haast U.

Kosten voor deelname zijn f 25,— per persoon. Kinderen tot 10 jaar f 12.50. Bij aanmelding moet men zich verbinden maandelijks f 3,— te storten tot een bedrag van f 15,—. De rest kan in de vacantiweek worden betaald.

Storten bij de penningmeester van de werkgroep „Vacantiewerk", Kees v. d. Kuil, 1e Oosterparkstraat 217 II, Amsterdam (O.).

Over zelfstandige klassebeweging

zullen zijn", daar kan niemand iets met zekerheid van zeggen, waar de schrijver zelf ook stellig van overtuigd moet zijn. In dit geval echter moeten wij de zin opvatten als een mening en heeft het woordje kan de betekenis van moet en moeten dus de revolutionaire arbeiders in dien zin in de bedrijven bij de „komende strijd" werkzaam zijn. Zij moeten namelijk proberen de doeleinden verder te stellen of anders te richten en de beweging uit te breiden.

Als nu echter het artikel verder gaat: „Een strijd van metaalbewerking of bootwerkers of textielarbeiders, alleen voor verbetering van speciale arbeidsvoorwaarden kan niet de benodigde massa's op de been brengen", dan moeten wij hier het woord benodigde onderstrepen, want wij vragen weer: benodigde, waarvoor? Om de macht over te nemen? Doch dat spreekt weer van zelf, want dan is het geen strijd om arbeidsvoorwaarden meer. Wil het dus zijn hebben, dan moet „benodigde" betekenen, de voor verwerkelijking van deze speciale arbeidsvoorwaarden benodigde massa's. Dit is echter onjuist. De Franse stakers zagen hun eisen voor een goed deel ingewilligd, en hebben dus de voor die actie benodigde massa's op de been gebracht en zo iets kan zich nog best herhalen. Het is zelfs zeer waarschijnlijk, dat de komende acties zullen ingezet worden voor verbetering van arbeidsvoorwaarden, aangezien het de algemene nood is waaronder de gehele klasse thans gebukt gaat. Wij menen zelfs dat deze nood, of liever de strijd tegen de nood van het dagelijks leven, massa's op de been kan brengen, die ook meer kunnen verwezenlijken. Als

de schrijver zegt, dat het strijden voor verbetering van arbeidsvoorwaarden weinig zin heeft, omdat iedere loonsverbetering, langs de weg van de geleide economie weer ongedaan gemaakt kan worden, dan menen wij, dat hem de ware zin ontgaat. Dat het mogelijk is, wie zou het kunnen of willen ontkennen. Doch, ook verder gestelde doelen kunnen weer ongedaan gemaakt worden, wat trouwens meerdere malen is voorgekomen. Indien het dus geen zin heeft voor dit of dat te strijden, omdat het later weer ongedaan gemaakt kan worden, dan heeft het voor de arbeidersklasse alleen nog zin om voor de directe invoering van het communisme te vechten. Alle andere acties hebben geen zin, of zoals het artikel zegt, weinig zin, iets dus waar men in elk geval niet warm voor kan lopen, en die dus beter achterwege hadden kunnen blijven.

Wie echter begrijpt, dat elk verzet van de arbeider tegen zijn ellende de noodzakelijke trap vormt voor zijn bevrijding, die begroet de eerste sport die de arbeidersklasse op deze ladder bestijgt met dezelfde geestdrift als de laatste. Wanneer de laatste paal voor de fundering van een gebouw in de grond geheid is, gooien de heiers een schep kolen op de kop wat een daverende knal geeft, als het blok voor de laatste maal neerkomt en als de kap er op is wordt de vlag gehesen.

De Franse arbeiders hebben het reeds laten knallen want de geest van verzet, die alleen van zijn bestaan kan getuigen in de strijd zelf, vormt de fundering voor de verdere acties. En dit zal eens leiden tot het hijsen van de vlag.

Mogen sommigen, die in de arbeidersbeweging werken menen, dat deze acties weinig zin hebben, de heersende klassen begrijpen ze beter, want zouden zij van de gedachte uitgaan het heeft geen zin, we ontmenen ze wel weer, wat ze ons heden afdwingen „dan zouden zij gemakkelijk kunnen toegeven. Het is hen 'er echter om te doen de strijdgeest te breken, daarom heet het altijd: „eerst weer aan het werk en dan zullen we verder zien".

Deze strijdgeest te breken is hun niet gelukt. De afloop van deze Franse stakingen was, dan ook hoogst belangrijk. Hadden de arbeiders niet de kracht gehad om hun eisen door te zetten, de loonstop te doorbreken, dan hadden wij aan deze bewegingen niet de waarde kunnen hechten, die wij ze nu toekennen. Juist omdat ze niet verslagen zijn, verwachten wij verdere bewegingen. Zij hebben gevoeld dat ze wat kunnen. En dit gevoel kunnen de heersers hun niet door prijsverhogingen ontnemen.

Wat de revolutionaire arbeider betreft, waar zou hij zijn kennis beter in praktijk kunnen brengen dan in de stakingen. Veronderstel dat hij zou zeggen: jullie beweging heeft weinig zin, het heeft alleen zin je tegen het gehele systeem der Kapitalistische ordening te verzetten en doe je dat niet, ga dan maar naar huis.

De revolutionair, die de zin van de acties begrijpt, laat deze geregeld zien als het begin van het verzet tegen de kapitalistische ordening, dat nu meer dan ooit bij iedere actie in het oog springt. Dit schept een mogelijkheid tot werken, dit kan de greep van anderen, die de arbeiders doeleinden voorhouden, die de hunne niet zijn, doen verlammen en de arbeider zijn eigen weg tonen.

In een volgend artikel meerdere kanttekeningen.

DE LINIE

Over medezeggenschap en zeggenschap.

Uit de Linie van 13 Februari 1948:

„De betogingen voor dit nieuwe ideaal waren vaak verre van indrukwekkend, zeker vergeleken met die voor de achturige werkdag, die zelfs grote kunstenaars als Herman Gorter konden inspireren. Voorzover wij weten is de medezeggenschap nooit door een dichter van enig formaat bezongen.”

Gorter is nu meer dan twintig jaar dood.

Tijdens zijn leven was de eis „achturendag” revolutionair.

We herinneren ons, dat we na een congres te Leiden met Gorter „de Achturenmarsch” op straat zongen, bij welke gelegenheid Loutje de Visser door een paar rechercheurs stevig afgerost werd.

„Nou had die de Visser ook altijd een grote mond,” maar toch hadden we met minder risico kunnen zingen: „Aan U, o Koning der Eeuwen.”

Toen kreeg je voor de achtur-eis op je gezicht, omdat er toen niet alleen voor gezongen, maar ook gestaakt werd.

Nu er nog alleen gepraat wordt door de vakvereniging, nu kan men er ook in de Linie rustig over praten als ideaal.

De heren moeten echter met die Gorter een beetje voorzichtig zijn. Hij is er zelf wel niet meer, maar wat hij van zichzelf aan de arbeidersklasse heeft gegeven.

Wie was Spartacus?

Zo onbekend als Spartacus nu is, voor duizenden arbeiders, zo was hij dat in het jaar 80 v. Chr., nu 2028 jaren geleden. Thraciër van geboorte en dus afkomstig uit een landstreek op de Balkan, waar doorheen thans de Turks-Griekse grens is getrokken, was hij als krijgsgevangene in Rome als slaaf verkocht. Na verschillende omzwervingen werd hij tenslotte gekocht door de eigenaar van een scherm school in Capua, waar hij voor gladiator (zwaardvechter) werd afgericht.

Na het mislukken van een complot van opstand onder slaven, was het een zeventigtal hunner, waaronder Spartacus, gelukt te ontvluchten. Door plundering van een militair transport, verschaffen zij zich wapenen. Achtervolgers wisten zij te verslaan en die successen deden hun nieuwe aanhangers toestromen. Ontzaglijke moeilijkheden wist Spartacus als leider van de in opstand gekomen slaven te overwinnen. Zijn slavenleger groeide met de dag. Traciërs, Syriërs, Galliërs, Germanen en Italianen maakten er deel van uit en toen hij er in slaagde zijn inzichten omtrent de strijd, eensgezind aanvaard te krijgen, voerde zijn strategie en zijn doorzicht in de achtsverhoudingen, van succes tot succes. Reeds de vereniging van al deze, verschillende talen sprekende en zo verschillend geaarde volken getuigt van grote bekwaamheid, ook op organisatorisch gebied. Veel veldslagen werden tegen de beste legers van het trotse Romeinse Rijk geleverd en gewonnen. Geheel Zuid-Italië geraakte in handen van de opstandige slaven en meerdere malen dreigde de val van de metropolis der oudheid, Rome. Spartacus bezat zelf een uitnemend karakter en werd door grote idealen bezield. Bepaalde gegevens wijzen er op, dat hij het voornemen bezat, in Zuid-Italië een communistische orde, naar het voorbeeld van het oude Sparta te vestigen.

Marx schreef van hem: „Hij schijnt mij de mooiste figuur te zijn uit de gehele Oude Geschiedenis. Een groot krijgsman, een nobel karakter en in waarheid de vertegenwoordiger van het antieke proletariaat.”

Toen eindelijk twisten in de geleerden van de

dat begint in de maatschappelijke strijd juist meer en meer te leven.

Op het ogenblik is de revolutionaire eis: Zeggenschap over de productie.

„En laat nu die Gorter, juist hij, die van zo groot formaat was, laat hij daar nu, een hele bundel gedichten aan hebben gewijd: „De Arbeidersraad”.

Hij beschouwde het daar bezongene als het aller-allerhoogste. Maar dat weet de economische redacteur van de Linie, Dr. J. L. Mey Jr., natuurlijk niet.

Toch is die ook niet voor niets Doctor. Hij schrijft o.m.:

„Wellicht kan zelfs worden gezegd, dat althans op economisch gebied de ondernemingsraad meer betekenis heeft voor de ondernemers dan voor de arbeiders en het is dan ook niet te verwonderen, dat de ondernemingsraad feitelijk niet door de arbeiders, maar door de vooruitstrevende ondernemers werd uitgevonden.”

Je ziet, dit is duidelijk genoeg. Die vooruitstrevendheid slaat op het eigenbelang der ondernemers.

Arbeidersbelang is daarmee niet geëind. Het is dus geen wonder, dat in tegenstelling tot de eis der zeggenschap, de medezeggenschap door geen proletarische dichter werd bezongen.

Medezeggenschap is een manoeuvre om de productieverhoudingen, zoals die nu zijn, de kapitalistische, te laten voortbestaan. De arbeiders moeten het middel om te komen tot de zeggenschap ter hand nemen. Zonder opheffing van het kapitalisme raakt de mensheid nooit uit de ellende.

slaven ontstonden, bezweken zij voor de Romeinse legioenen. De Romeinse overwinnaar Crassus, die 3000 levende Romeinse krijgsgevangenen in het kamp der overwonnenen aantroef, liet 6000 opstandige slaven kruisigen. Spartacus zelf werd in de laatste slag dodelijk gewond.

Spartacus! Vrees en ontzetting voor de heersers! Dapperheid, nobelheid en doorzicht voor de slaven! Hij was en is voor alle uitgebuiten een voorbeeld. Dat was Spartacus!

De volgende week: Spartacus in Duitsland.

Wat ons opviel

Er worden, volgens dagbladberichten, actiecomité's opgericht om binnen de kortst mogelijke tijd geld bijeen te krijgen, ten einde Nederlandse kinderen uit de armste gezinnen, die aan astma lijden, naar Zwitserland te kunnen uitzenden. Daar bevindt zich reeds een klein aantal Nederlandse kinderen, die wegens gebrek aan geld weer naar Nederland zouden moeten terugkeren. Dit zou hun ondergang betekenen.

De oude kwaal: Geen geld voor de armen.

In een groots opgezette actie in de dagbladen vraagt de „Stichting Nederland helpt Indië” twee miljoen gulden voor leniging van de textielnood onder de Indonésische bevolking. Deze nood wordt zeer aanschouwelijk toegelicht door de afbeelding van een naakte vrouw, die zelfs niet de beschikking heeft over een sarong.

De oude kwaal: Geen geld voor de verdrukten.

In een beschouwing over de behandeling der Marinebegroting geeft „Het Vrije

Volk” een opsomming van de, in het vloot-program tot 1952 te bouwen oorlogsschepen, n.l. 2 kruisers, een vliegkampschip, 6 onderzeebootjagers en een aantal onderzeeboten. Alleen de kruiser zal 84 miljoen gulden kosten.

Het oude liedje: Alles voor de opbouw van het apparaat om de heersende klasse in staat te stellen, de nood van de onderliggende klasse te bestendigen.

Boekenweek 1948

Met het verschijnen van dit nummer is de boekhandel haar jaarlijkse boekenweek begonnen. Hoe men over deze commerciële propaganda ook moge oordelen, vast staat dat zij gedurende die periode de boekverkoop stimuleert.

Wellicht, dat ook lezers van Spartacus in die week iets voor het aanschaffen van boeken willen besteden. Kennende de bezwaren, die daaraan voor velen verbonden zijn en uit het verlangen iets goeds onder de lezers te brengen, doen wij de volgende aanbieding voor de periode van 26 Februari tot 11 Maart.

„De Arbeidersraden” (gebonden) tegen de dus tijdelijk, verlaagde prijs van f 2.50. De beide ingenaaide exemplaren voor f 1.75 samen.

„Van Slavenmaatschappij tot Arbeidersmacht”, voor 25 cent.

Voorts beschikt de Uitgeverij nog over een aantal Duitse boeken. Gedeeftelijk gebonden, gedeeltelijk ingenaaid. Onder meer komen daaronder voor: Neumann, Ich kan nicht mehr en Alberton, „Birobidtschan Die Judenrepublik. Zolang de voorraad strekt, leveren wij deze boeken voor f 2.— per stuk.

Wij wijzen er de abonné's op, dat de prijs van „Arbeidersraden” en „Slavenmaatschappij” na 11 Maart weer als van ouds is. Bestellingen die na 1 Maart in komen worden dus tegen de gewone prijzen berekend. Zorgt dat U tijdig bent en dat U het geld gelijktijdig stort, per postwissel of per postaire 168797. Postbus 7046. Uitgeverij „De Vlam”, Amsterdam Z 2. Geen geld, geen boeken.

De Werkgroep „Uitgeverij”.

Vrienden van Spartacus

Wij blijven rekenen op uw aller activiteit. Ons lezerstal moet worden vergroot. Amsterdamse, Haagse en Rotterdamse weekabonné's ontvangen nog enige werken naast hun eigen exemplaar, een extra propaganda-krant. Zorgen zij er allen voor dat die krant een goede bezorging vindt bij een aspirant-vaste lezer? Gaan zij zelf het resultaat even vaststellen en berichten zij dat direct aan de administratie? Zelf doen door ons allen, is de enige weg tot verbreiding van onze inzichten.

Ook postabonné's, die de wens te kennen geven, kunnen nog steeds een propagandanummer ontvangen. Dus..... even een briefkaartje aan Spartacus, Postbus 7046, Amsterdam-Zuid 2.

6 MAART 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No 10

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Int. Instituut
Soc. Geschiedenis
Amsterdam

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te A'dam

Stuivertje wisselen

De gebeurtenissen die zich de laatste week te Praag hebben afgespeeld, beschouwen wij anders dan het burgerdom en de burgerpers met inbegrip van de sociaal-democratie, anders ook dan het Stalinisme. Daarom komt het ons goed voor op twee kwesties allereerst de aandacht te vestigen. De eerste is, dat wij ons onttrekken aan het burgerlijk gelamenteer over de ondergang van de Tsjecho-Slowaakse democratie en over de kneveling van dit „vrijheidslievende volk”. De tweede oepmerking gaat naar de andere zijde: Er heeft zich in Tsjecho-Slowakije geen revolutie voltrokken. We zijn er zelfs van overtuigd, dat de arbeidersklasse daar, een tijdperk van wellicht sterker uitbuiting en van groter onderworpenheid tegemoet gaat. Maar gelden soortgelijke omstandigheden als waarin nu de Tsjechische en Slowaakse arbeiders komen te verkeren ook niet voor Spanje, met welks Caudillo (Franco) het „vrijheidslievende” westen de laatste tijd weer op goede voet tracht te komen? Wanneer dan ook de Verenigde Staten van Noord-Amerika en Engeland protesteren tegen de coup d'état (de staatsgreep) in Praag en spreken van schending der vrijheidsprincipes, dan moet het ons duidelijk zijn, dat achter dit protest gans andere bedoelingen schuil gaan. Is de taal der diplomaten niet het middel om achter woorden, gedachten en bedoelingen te verbergen?

Wij vragen nog eens aandacht voor ons artikel „Moed” in Spartacus van 28 Februari, geschreven vóór de Praagse staatsgreep. „De tot materiaal geworden mens”, was ons bétoog, „is beurtelings materiaal voor het ene monopolie of het andere, voor de ene machtsgreep of de andere, voor Amerika of Rusland bijvoorbeeld”. Reeds is het bericht gepubliceerd, dat Amerika de export naar Tsjecho-Slowakije zal stopzetten. Het klopt prompt, bangstigend prompt, met wat wij mede in dat artikel schreven. „Is hij morgen schadelijk geworden voor het beoogde doel, dreigt hij te worden gebruikt door de grote tegenstrevende andere polyp, dan eindigt niet alleen het verlangen hem te

voeden en te kleden, maar dan wordt hij een deel van het vijandelijke materiaal.” Het is te verwachten, dat het staatskapitalistische Rusland minder zal kunnen doen voor het betrokken land, voor de reorganisatie van de na-oorlogse economie, dan hetgeen het westerse kapitalisme en vooral de Amerikaanse credieten zouden hebben vermogen te doen. Meer te verwachten is, dat het industriële productie-apparaat met dwang- en Stachanow-methoden op de hoogste toeren zal moeten draaien, waar dat mogelijk is, maar dat veel minder terecht zal komen van de voorziening van de Tsjechische arbeiders wat betreft hun dagelijkse levensbehoeften. Met andere woorden, dat hun uitbuiting zal toenemen, ten gunste van de Russische macht.

Dit, gepaard gaande met de overtuiging, dat verzet tegen de uitbuiting, dat de klassenstrijd in dit land, nu onder veel moeilijker omstandigheden moet worden gevoerd, doet ons hart uitgaan naar onze klassegenoten daar, die ongetwijfeld veel meer moed nog zullen behoeven, om in de totalitaire sfeer van Rusland hun strijd te voeren. Ook voor Tsjecho-Slowakije geldt, dat er klassenstrijd blijft. Zij zal zich positiever dan ooit moeten richten tegen de staat. Zij zal dus nog zwaarder zijn dan in het verleden. Maar ook daar zullen de arbeiders hun eenheid in de bedrijven moeten vinden. En waar alles tot materiaal gemaakt wordt, zal alleen de arbeidersklasse op het bedrijf aaneengesmeed, het strijdfrent kunnen vormen, tegen de algemene overal te constateren tendens van verslaving, verscheuring, onmachtig maken, niet tellen van mensen; de tendens van de mens tot materiaal maken.

In alle scholen zal van nu af een portret van Stalin worden opgehangen. U ziet het, het beeld van de grote leider, de vader der volken,..... de Übermens waarover wij de vorige week schreven. De man, waarin alle onzelfstandigheid zal moeten geloven. De Führer in Duitsland, de Caudillo in Spanje, de Duce in Italië, de vader der volken in Rusland. En wiens

gezindheid, wiens geloof niet in „de lijn” is, die..... zal het zuur hebben.

Twee tegenwerpingen van verschillende zijden afkomstig, verwachten wij op dit betoog. Enerzijds zal worden opgemerkt, dat er in het westen toch niet sprake is van een dergelijke persoonsverheerlijking. Men zij daar allereerst voorzichtig mee. Ook in de westerse partijen-politiek is de leidersaanbidding sterk aanwezig. Ook hier is bij de gratie gods, het staatshoofd een door allen geprezen, onschendbare figuur. En men zal toch niet aanvaarden dat een z.g. dictator een zuiver persoonlijke heerschappij uitoefent. Wanneer wij onzerzijds erkennen, dat in de oude kapitalistische landen althans tot nu toe, historisch andere regeer-systemen gegroeid zijn, dan weten wij bovendien, dat de richting der ontwikkeling van het kapitalisme het onmachtig worden van de vroegere burgerlijke democratie inhoudt en dat in alle gevallen de idealisering van de parlementaire democratie ook reeds geworden is tot een aanbidding van het onmachtige stenen beeld, dat men elders in de persoon symboliseert. In beide gevallen is de werkelijke heersende macht het kapitalisme — monopolie kapitalisme, of staatskapitalisme.

De tweede tegenwerping zal, in het onderhavige Praagse geval, zich beroepen op het feit dat de Tsjechische arbeiders, reeds in grote mate bij de verkiezingen blij hadden gegeven van hun Stalinistische gezindheid; dat het geen wonder is, dat die grote minderheid in de loop van de tijd zoal niet tot meerderheid, dan toch tot overwegend sterke economische factor is uitgegroeid. Voorts, dat de Tsjechische arbeiders de „revolutie” doorvoerden door middel van hun actie-comité's, die de straat, maar vooral ook de bedrijven beheersten en tijdelijk, tot de staatsgreep zich voltrokken had, die bedrijven beheerden.

Bij de beantwoording van die tegenwerping is niet het voornaamste, dat wij maar matig op de hoogte zijn van wat die actie-comité's eigenlijk zijn en in hoeverre zij werkelijk de arbeiders uit de bedrijven vertegenwoordigden.

De vraag laat zich desalniettemin stellen.

Maar het voornaamste bij deze kwestie is, dat met deze actie-comité's precies datgene wordt gedaan, wat via de Komin-